

23
TERM OF
OFFICE **25**

Oliver Röpke
EESRK Pirmininkas

STAND UP FOR DEMOCRACY SPEAK UP FOR EUROPE

2023–2025 M. MANIFESTAS

**Europos ekonomikos ir
socialinių reikalų komitetas**

Turiny

DEMOKRATIJOS RĖMIMAS Europos Sąjungoje	4
Būti arčiau piliečių	4
Padėti sėkmingai surengti Europos Parlamento rinkimus	5
Skatinti pagrindines vertybes ir teisinės valstybės principą	5
DEMOKRATIJOS RĖMIMAS Už ES ribų	6
Pilietinės visuomenės vartai į demokratiją ir gerovę	6
Remti ES švelniąją diplomatiją siekiant stiprios ir atsparios pilietinės visuomenės	6
ATSTOVAVIMAS EUROPAI Reprezentatyvesnis balsas	7
Forumai naujoms kartoms	7
Lygesnių galimybių forumas	8
ATSTOVAVIMAS EUROPAI Tvirtas ir solidus balsas	9
Institucija, girdima už jos sienų	9
Įrodymais pagrįsta ir į ateitį orientuota institucija	10
EESRK PIRMININKAS OLIVER RÖPKE	
ES socialinės darbotvarkės įgyvendinimas ir tvaraus konkurencingumo užtikrinimas XXI amžiuje	11
Pažanga įgyvendinant ES socialinę darbotvarkę	11
Tvaraus konkurencingumo užtikrinimas XXI amžiuje	12
ATRINKTI POLITIKOS PRIORITETA, PAGRĮSTI SEKRETORIATO INDĖLIU	13
Spartesnis darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimas	13
Jaunimo dalyvavimas sprendžiant klimato ir tvarumo klausimus	13
Žiedinė ekonomika	13
Žalioji Europos pramonės pertvarka	14
Visapusiškos pastangos skaitmeninti Europos pramonę	14
ES pramonės konkurencingumo pasaulyje ir atviro strateginio savarankiškumo didinimas	14
Reformos siekiant atsparios ES ekonomikos	15
Kapitalo rinkų sąjungos ir bankų sąjungos sukūrimas	15
Daugiametė finansinė programa, pritaikyta spręsti ateities uždavinius, įskaitant tvirtą sanglaudos politiką	15
Ekonominis ir socialinis atsigavimas po pandemijos ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikio ir dėl to išaugusių energijos kainų ir pragyvenimo išlaidų	16
Pagrindinės teisės ir teisinės valstybės principas	16
Migracija	16
Saugi ir stabili kaimynystė	16
Bendradarbiavimas su partneriais siekiant sąžiningos ir teisingos visuomenės, kurioje būtų gerbiamos žmogaus teisės	17
Visiems naudingos tvarios prekybos skatinimas	17
Tyrimai ir politikos vertinimai: ką daryti, kad EESRK konsultacinė veikla būtų labiau pagrįsta įrodymais	18
Europos pramonės konkurencingumo didinimas ir parama sparčiam perėjimui prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos	18
Visų formų verslumo rėmimas. MVĮ ir socialinės ekonomikos įmonės	19
Vartotojų įgalėjimas dalyvauti žaliajoje ir skaitmeninėje pertvarkoje	19
Įveikti energetikos krizę ir užtikrinti tvarų, teisingą ir strateginį energetinį saugumą	20
Būsto politikos indėlis į ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą	20
Transporto žalinimas atsižvelgiant į naudotojų, piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų poreikius	20

Laisvė, demokratija, žmogaus teisės ir teisinė valstybė yra vienos iš pagrindinių vertybių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga. Jos įtvirtintos ES sutartyse ir sudaro ES tapatybės pagrindą.

Tačiau pastaraisiais metais šioms vertybėms daromas didelis spaudimas. Europa susidūrė su precedento neturinčiomis krizėmis, dėl kurių padidėjo socialinė ir ekonominė nelygybė ir susvyravo ES piliečių pasitikėjimas demokratinėmis institucijomis. Mūsų europinės vertybės negali būti laikomos savaime suprantamu dalyku.

Šiais išbandymų laikais pilietinės visuomenės parama renkant Europos gyventojų nuomones yra labai svarbi didinant demokratinį atsparumą ir formuojant Europos ateitį. Be to, pati pilietinė visuomenė turi būti labiau apsaugota. Pilietinės visuomenės veiklos erdvė vis labiau siaurėja, o tai riboja pilietinės visuomenės organizacijų galimybes vykdyti teisėtą veiklą ES ir kitose pasaulio šalyse.

Naujos kadencijos metu Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitete (EESRK) mes stiprinsime savo unikalią tarpininko tarp piliečių, pilietinės visuomenės ir ES institucijų poziciją, veikdami kaip tikra teisingų ir įtraukusių diskusijų platforma.

Užtikrinsime, kad mūsų įstaigos durys būtų atviros faktais pagrįstam ir prasmingam demokratiniam dialogui, kuriame dalyvautų įvairūs socialiniai, ekonominiai, politiniai, kultūriniai ir instituciniai subjektai. Priimdami sprendimus ieškosime informacija pagrįstų kompromisų, kurie sustiprins mūsų Komiteto poziciją ir reikšmingai prisidės prie ES politikos.

Tokiu būdu kartu su savo instituciniais ir pilietinės visuomenės partneriais svariai prisidėsime kuriant atsparesnę, įtraukesnę ir demokratiškesnę ES, kuri įkvėps tiek artimiausius, tiek tolimesnius mūsų kaimynus.

Daugiausia dėmesio skirdamas šiems naujiems prioritetams, mūsų Komitetas ir toliau **dirbs visu pajėgumu, kad visiems europiečiams užtikrintų pažangą socialinėje, ekonomikos ir aplinkosaugos srityse**, nuosekliai prisidėdamas prie Europos Komisijos darbo programos ir veiksmingai bendradarbiaudamas su Europos Parlamentu ir Europos Vadovų Taryba.

Kaip naujai išrinktas pirmininkas, noriu didžiausią dėmesį skirti šiems ramsčiams:

- **demokratijos rėmimas ES**, propaguojant pagrindines vertybes ir teisinės valstybės principą, priartinant piliečius prie mūsų Komiteto remiant atstovaujimą ir tiesioginę demokratiją ir užtikrinant EESRK galimybę prisidėti siekiant Europos Parlamento rinkimų sėkmės;
- **demokratijos rėmimas už ES ribų**, sukuriant tikrus pilietinės visuomenės vartus į demokratiją ir gerovę mūsų kaimyninėms šalims ir partneriams bei remiant stiprią ir atsparią ES pilietinę visuomenę;
- **atstovavimas Europai didinant mūsų Komiteto reprezentatyvumą**, įtraukiant į darbą naujas kartas ir nepakankamai atstovaujamus mūsų visuomenės narius;
- **atstovavimas Europai stiprinant mūsų informavimo ir į ateitį orientuoto darbo kokybę**, ypač daug dėmesio skiriant prognozavimui ir Konferencijos dėl Europos ateities rekomendacijoms siekiant užtikrinti, kad EESRK išliktų svarus ir reikšmingas mūsų Europos demokratijos balsas.

DEMOKRATIJOS RĖMIMAS

Europos Sąjungoje

Būti arčiau piliečių

Nuo pat įkūrimo 1957 m. mūsų Komitetas yra dalyvaujamąsios demokratijos ramsis, suteikiantis piliečiams ir suinteresuotiesiems subjektams galimybę išsakyti savo nuomonę ES sprendimų priėmimo procese. Apie dalyvaujamąją ir patariamąją demokratiją daug diskutuota Konferencijoje dėl Europos ateities, o piliečiai išreiškė norą daryti struktūrinę įtaką ES metinei darbo programai ir politikos prioritetams bei suteikti galimybę EESRK atlikti itin svarbų vaidmenį šioje srityje.

Pilietinės visuomenės vaidmuo užtikrinant tinkamai veikiančią demokratiją yra nepaprastai svarbus. Dalyvaujamoji demokratija ne tik papildo atstovaujamąją demokratiją, bet ir yra jos sudedamoji dalis.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- ***artėjant 2024 m. Europos Parlamento rinkimams EESRK įsteigti dalyvaujamąsias piliečių grupes, kurių darbas bus panaudotas rengiant tarpsektorinę visų EESRK skyrių rezoliuciją, kurioje bus pateikti pagrindiniai EESRK reikalavimai naujam Europos Parlamentui ir naujai Europos Komisijai (2024 m. rinkimų EESRK manifestas);***
- ***padėti pagrindus reguliariam dalyvaujamųjų piliečių grupių dalyvavimui kasdieniame EESRK darbe po kitų 2024 m. vyksiančių Europos Parlamento rinkimų;***
- ***atgaivinti aktyvų EESRK dalyvavimą Europos piliečių iniciatyvose, nes tai yra sėkminga priemonė siekiant įtraukti piliečius į ES sprendimų priėmimo procesą ir suteikti jiems demokratinę galimybę daryti įtaką ES teisės aktams.***

Dalyvaujamoji demokratija veikia kartu su atstovaujama demokratija (Europos Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai) ir tiesiogine demokratija (Europos piliečių iniciatyva). Per savo kadenciją sieksiu, kad Komitetas stiprintų savo, kaip į ateitį orientuotos ir iš tiesų visa apimančios platformos, poziciją.

Padėti sėkmingai surengti Europos Parlamento rinkimus

Naujos EESRK kadencijos metu vyks vienas svarbiausių Europos demokratijos procesų – Europos Parlamento rinkimai. Šie rinkimai bus itin svarbus demokratijos momentas, o darbotvarkėje daug dėmesio bus skiriama svarbiausiems Europos klausimams, pavyzdžiui, Europos žaliajam kursui, ekstremizmo ir populizmo didėjimui, teisei valstybei, ekonomikos valdymo atečiai didėjant nelygybei ir iššūkiams, kylantiems dėl geopolitinio netikrumo.

Nesiimant tinkamų apsaugos priemonių ir veiksmų, šie rinkimai gali sudaryti palankią terpę plisti dezinformacijai, propagandai ir kibernetiniams išpuoliams, kuriais bandoma daryti įtaką piliečių balsavimui ir destabilizuoti mūsų demokratinius procesus. Organizaciniai kovos su dezinformacija iššūkiai yra įvairūs ir apima daugybę subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę. Konferencijos dėl Europos ateities, kurios metu piliečiai rengė rekomendacijas, išvados taip pat sudaro teisėtą pagrindą EESRK imtis aktyvaus vieno pagrindinių partnerių vaidmens rengiantis šioms rinkimams.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- *užtikrinti, kad mūsų Komitetas kartu su pilietine visuomene aktyviai dalyvautų tarpinstitucinėje veikloje ir kampanijose, kuriomis siekiama didinti rinkėjų aktyvumą artėjant 2024 m. Europos Parlamento rinkimams;*
- *remti pilietinės visuomenės organizacijų kovą siekiant ginti demokratiją, kovoti su dezinformacija ir slapta užsienio įtaka, remiant Komisijos demokratijos gynimo dokumentų rinkinį ir imantis veiksmų, kad jis būtų įgyvendintas prieš Europos Parlamento rinkimus;*
- *remti Komisiją prižiūrint labai dideles interneto platformas, kad būtų sumažinta sisteminė rizika demokratiniam ir rinkimų procesams.*

Skatinti pagrindines vertybes ir teisinės valstybės principą

Pilietinės visuomenės atstovai nacionaliniu lygmeniu ragina ES imtis ryžtingų veiksmų, susijusių su pagrindinėmis vertybėmis ir teisine valstybės principu. Jie nori, kad ES remtų pilietinės visuomenės, kaip demokratijos sergėtojos, vaidmenį ir skatintų valdžios institucijas veikti, kad būtų griežtinami aukštos kokybės standartai pilietinės erdvės, finansavimo, saviraiškos laisvės, žiniasklaidos laisvės, piktnaudžiavimo bylinėjimusi prieš žurnalistus ir teisių gynėjus bei nediskriminavimo srityse.

Visą naująją kadenciją nuolat skatinsiu demokratiją, pagrindines teises ir teisinę valstybę kaip pagrindinius visos veiklos principus. Tai susiję su mūsų Komiteto darbu, bendravimu su Europos institucijomis ir pilietine visuomene, mūsų tarptautiniais santykiais, o taip pat su visomis mūsų politinėmis iniciatyvomis, renginiais ir leidiniais. Siaurėjanti pilietinės visuomenės erdvė reiškia, kad demokratija silpnėja, o mes negalime leisti, kad taip atsitiktų.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- *remti atnaujintus ir tvirtus EESRK pagrindinių teisių ir teisinės valstybės grupės įgaliojimus, kad visuomenė būtų geriau informuota apie itin svarbų šios grupės darbą ir kad būtų sustiprintas pilietinės visuomenės atliekamas sergėtojos vaidmuo;*
- *skatinti EESRK parengti pilietinės visuomenės sveikatos testą, kad būtų aktyviai stebimi pokyčiai, darantys įtaką pilietinei visuomenei ES valstybėse narėse ir šalyse kandidatėse.*

DEMOKRATIJOS RĖMIMAS

Už ES ribų

Pilietinės visuomenės vartai į demokratiją ir gerovę

Europos Sąjungos ateitis yra glaudžiai susijusi su mūsų kaimynų Rytų partnerystės ir Vakarų Balkanų šalyse stabilumu ir klestėjimu. Mes ir toliau šiose šalyse skatinsime taiką, stabilumą ir integraciją.

Atsižvelgdamas į šiuo metu Rusijos daromą spaudimą Ukrainai, Moldovai, Sakartvelui ir kitoms šalims, stiprinsiu mūsų partnerystę ir skatinsiu didesnę mūsų pilietinių visuomenių, kurios yra demokratijos variklis, tarpusavio ryšį.

EESRK, veikdamas kaip tikri pilietinės visuomenės vartai šioms šalims, remis ir įgalins jas kovoti už laisvę, demokratiją ir glaudesnę integraciją. Teiksime joms būtiną paramą pagal plėtros procesą, kad jos atnaujintų savo socialines ir ekonomines bei demokratines sistemas ir pasiektų ES standartus, grindžiamus bendrąja rinka, žaliuoju kursu ir Europos socialinių teisių ramsčiu.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- **asmeniškai skatinti aukšto lygio ryšius su šalimis kandidatėmis, pavyzdžiui, Vakarų Balkanų šalimis, Ukraina ir Moldova, vykstant plėtros procesui, taip pat skatinsiu mūsų bendrų pilietinės visuomenės platformų darbą;**
- **pirmą kartą į kasdienį konsultacinį Komiteto darbą įtraukti pilietinės visuomenės atstovus iš narystės ES siekiančių šalių, paskirdamas garbės narius iš plėtros šalių, ypač rengiant svarbias nuomones.**

Remti ES švelniąją diplomaciją siekiant stiprios ir atsparios pilietinės visuomenės

Pasaulyje vyksta visuotinė vertybių ir naratyvų kova, kurios metu įvairios šalys ir regionai siekia daryti įtaką. Labai svarbu, kad ES skatintų ir puoselėtų ES sutartyse įtvirtintas vertybes, ir ne tik Europoje, bet ir už jos ribų. EESRK pasitelks savo pilietinės visuomenės ryšių tinklą, kad pasauliniu mastu sustiprintų vertybėmis grindžiamą diplomaciją, apimančią tokias sritis kaip klimato kaita, kultūra, ar socialiniai ir ekonominiai reikalai.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- **asmeniškai aukščiausio lygiu skatinti bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis (pvz., Jungtinėmis Tautomis, Tarptautine darbo organizacija, Pasaulio prekybos organizacija);**
- **propaguoti vertybes, sudarančias ES pagrindą, pasitelkdamas švelniąją galią (kultūrą, energetiką ir klimato, melynąją diplomaciją), prisidėdamas prie esamų veiksmų ir iniciatyvų planavimo, stiprindamas dialogą ir bendradarbiavimą su trečiųjų šalių pilietinės visuomenės organizacijomis šiose srityse ir rengiant specialias nuomones.**

ATSTOVAVIMAS EUROPAI

Reprezentatyvesnis balsas

EESRK yra forumas, kuriame piliečiai ir suinteresuotieji subjektai gali pareikšti savo nuomonę ES sprendimų priėmimo procese. Kadencijos metu remsiuosi mūsų pasiekimais ir sieksiu išplėsti EESRK reprezentatyvumo mastą, didindamas suinteresuotųjų subjektų ratą ir suteikdamas galimybę naujiems dalyviams prisidėti prie ES politikos formavimo.

Forumas naujoms kartoms

Šiandienos sprendimai priimami siekiant sukurti tvirtą ir teisingą ateitį ateinančioms kartoms. Atsižvelgiant į tai būtina, kad jaunimas galėtų pareikšti savo nuomonę dėl tų sprendimų, kurie turės įtakos jam dabar ir ateityje. Jaunimui turi būti suteikta platforma, kurioje jis galėtų išdėstyti rūpimus klausimus ir poreikius.

Todėl savo kadencijos metu sieksiu aktyviau įtraukti jaunimą į politikos formavimą jam tinkamiausiu būdu, kartu užtikrinsiu, kad būtų nuodugniai stebimi ir vertinami EESRK pasiūlymai, atsižvelgiant į jų poveikį jaunų žmonių gyvenimui.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- **įsteigti EESRK ad hoc grupę jaunimo dalyvavimo klausimais, kuriai bus pavesta tęsti Europos jaunimo metų koordinavimo grupės pradėtą darbą;**
- **naudoti EESRK tinklalapį „Siekiant didesnio jaunimo dalyvavimo“ kaip priemonę, skirtą pristatyti ir skatinti konkrečius veiksmus ir EESRK bei jo narių organizuojamą veiklą;**
- **nedelsiant pradėti EESRK nuomonėse taikyti ES jaunimo testą, glaudžiai bendradarbiaujant su skyriais ir CCMI, kad EESRK nuomonėse atsispindėtų jaunimo požiūris visose politikos srityse;**
- **išplėsti EESRK jaunimo atstovų vaidmenį kasdieniame EESRK darbe, atsižvelgiant į sėkmingą jaunimo dalyvavimą EESRK delegacijoje Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijoje;**
- **stiprinti EESRK jaunimo veiklą pagal sukurtą EESRK firminį ženklą „Tavo Europa, tavo balsas!“, ypač rengiantis 2024 m. Europos Parlamento rinkimams;**
- **prie pirmininko kabineto įsteigti Jaunųjų patarėjų tarybą, kuri teiks praktiškas ir į rezultatus orientuotas rekomendacijas, atsižvelgdama į įvairius jaunųjų aktyvistų požiūrius, ir teiks konkrečius pasiūlymus, ypač daug dėmesio skirdama klimato kaitai.**

Lygesnių galimybių forumas

Demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių vertybių rėmimas turi prasidėti nuo mūsų pačių. Todėl EESRK dės daugiau pastangų, kad būtų įgyvendintos vidaus reformos, kuriomis siekiama užtikrinti didesnį skaidrumą, sąžiningumą ir teisingumą.

EESRK griežtai pasisako prieš bet kokią diskriminaciją, įskaitant diskriminaciją dėl lyties. Lyčių lygybė yra įsišaknijusi vertybėse, kuriomis grindžiama ES, ir turėtų būti skatinama holistiškai ir horizontaliai visais lygmenimis.

Lyčių lygybė yra būtina sąlyga siekiant teisingesnės ir stipresnės Europos. Komitetas taip pat turi atlikti tam tikrą vaidmenį, kuris prasideda nuo mūsų, kaip asamblėjos, pavyzdžio ir priimamų sprendimų. Štai kodėl mums reikia tvirto ir aiškaus įsipareigojimo didinti lyčių lygybę Komitete.

Savo kadencijos metu nuolat puoselėsiu lyčių lygybės kultūrą visą gyvenimą, numatydamas kiekvienam gyvenimo ciklo etapui pritaikytas priemones visose Komiteto veiklos srityse. Reikėtų lyčių aspektą ne tik integruoti į visą EESRK politinę veiklą, bet ir aktyviai skatinti moterų lyderystę pačiame Komitete.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- ***stiprinti Lygybės grupės įgaliojimus, kad būtų užtikrintas įgyvendinimas, stebima pažanga ir, prireikus, siūlomos koregavimo priemonės siekiant užtikrinti, kad tikslai būtų pasiekti;***
- ***toliau tęsti darbą, susijusį su Lygybės grupės atlikta apklausa dėl narių įtraukties, darbo paskirstymo ir gerovės, ir, prireikus, siūlyti priemones, kurios pagerintų lyčių pusiausvyrą EESRK;***
- ***skatinti strateginį bendradarbiavimą su Europos Komisija, Europos Parlamentu ir Taryba, kad lyčių lygybė būtų įtraukta į visas atitinkamas ES politikos sritis;***
- ***organizuoti apskritojo stalo diskusijas, kad lyčių lygybė būtų įtraukta į visą EESRK politinį darbą ir veiklą;***
- ***siūlyti struktūrinius sprendimus, kuriais būtų siekiama padidinti moterų atstovavimą visuose Komiteto organuose, ir atidžiai stebėti pažangą reguliariai rengiant ataskaitas;***
- ***didinti EESRK darbo skaidrumą, užtikrinti struktūrinį dalyvavimą ES skaidrumo registre ir remti už etiką atsakingą ES organą.***

ATSTOVAVIMAS EUROPAI

Tvirtas ir solidus balsas

Institucija, girdima už jos sienų

Įtraukus daugybę suinteresuotųjų subjektų, EESRK sustiprins savo kaip ES institucijų patariamojo organo ir suinteresuotųjų subjektų bei piliečių atstovo misiją. Atsižvelgiant į tai, apie EESRK darbą ir prioritetus turi būti aiškiai pranešama išoriniam pasauliui. Plataus masto institucine reforma bus siekiama, kad EESRK balsas taptų tvirtesnis ir geriau girdimas. Kadencijos metu remsiu naują požiūrį į Komiteto darbą, kad būtų galima nuosekliai informuoti ES institucijas ir suinteresuotuosius subjektus: aiškesni pranešimai bus pateikiami naudojant atnaujintą nuomonių formatą, kuris leis lengvai rasti svarbias išvadas ir rekomendacijas.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- *skatinti užtikrintą ir veiksmingą dalyvavimą socialinėje žiniasklaidoje ir **esminį EESRK interneto svetainės atnaujinimą** siekiant geriau pristatyti mūsų veiklą, renginius ir dokumentus;*
- *užtikrinti aktyvią EESRK rekomendacijų sklaidą institucijoms ir suinteresuotiesiems subjektams ir su jomis susijusią aktyvią tolesnę veiklą, pasitelkiant tvirtus ryšius visais lygmenimis;*
- *įvesti naują nuomonių formatą, kad būtų galima aiškiai matyti pilietinės visuomenės rekomendacijas;*
- *suteikti galimybę naudotis IT priemone „NaviGate“, kad visi suinteresuotieji subjektai galėtų susipažinti su EESRK darbu ir jo nuomonėmis įvairiais etapais.*

Įrodymais pagrįsta ir į ateitį orientuota institucija

EESRK, kaip Europos organizuotos pilietinės visuomenės namai, yra geriausia vieta išsakyti piliečiams rūpimus klausimus, problemas ar iššūkius ir juos numatyti. Todėl, siekiant kuo geriau prisidėti prie ES institucijų politinės darbotvarkės, Komiteto darbe būtina laikytis įrodymais grindžiamo ir į ateitį orientuoto požiūrio. Taigi EESRK galėtų atlikti svarbų vaidmenį kaip įvairių mūsų laikų transformacijos procesų apžvalgininkas.

Norint prisitaikyti prie permainų, reikės kuo geriau pasinaudoti Sutartyje nustatytais EESRK konsultaciniais įgaliojimais, proaktyviai nustatant ir aiškinant didžiąsias tendencijas, ieškant teisės aktų spragų, rengiant pasiūlymus dėl išsamių veiksmų planų ir į diskusijas sistemingai įtraukiant prognozavimo aspektą. Į ateitį orientuotos EESRK veiklos perspektyvos kūrimas taip pat leistų geriau įsitvirtinti sprendimų priėmimo procese ir pasiūlyti naujus prioritetus būsimai Komisijai.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- **stiprinti EESRK ryšius su ekspertų grupėmis, įtraukiant jas į atrinktų nuomonių rengimą;**
- **peržiūrėti nuomonių metodologiją ir naudoti tiriamąsias nuomones bei nuomones savo iniciatyva siekiant tinkamai nustatyti ilgalaikius iššūkius;**
- **surengti kasmetinį EESRK ekspertų grupių aukščiausiojo lygio susitikimą;**
- **į mūsų nuomones sistemingai įtraukti prognozavimo analizę;**
- **pasinaudoti darbu, atliktu raginant parengti ES mėlynąjį kursą, ir jį propaguoti kaip vieną naujų Komisijos prioritetų ir galimų ES piliečių iniciatyvą.**

Priėmus Romos sutartis ir įsteigus mūsų Komitetą, EESRK vaidmuo ir įgaliojimai nuolat augo. Pasibaigus Konferencijai dėl Europos ateities ir žvelgiant į priekį, dar niekada nebuvo taip priartėta prie naujo Konvento, kurio metu būtų peržiūrėtos mūsų steigiamosios sutartys. Norėčiau, kad EESRK būtų pasirengęs visapusiškai atlikti savo vaidmenį šiame būsimame procese.

Kaip naujai išrinktas EESRK pirmininkas įsipareigoju:

- **inicijuoti išsamią EESRK ir pilietinės visuomenės dalyvavimo ankstesnėse derybose dėl sutarčių analizę ir išnagrinėti galimą būsimą EESRK vaidmenį, parengiant geriausios praktikos pavyzdžių rinkinį ir konkretų pasiūlymą dėl didesnio EESRK vaidmens, kad Komitetas taptų svarbesnis, padidėtų jo įtaka ir matomumas, įskaitant konkrečias rekomendacijas dėl sutarčių pakeitimų, jei jie būtini.**

EESRK PIRMININKAS OLIVER RÖPKE

ES socialinės darbotvarkės įgyvendinimas ir tvaraus konkurencingumo užtikrinimas XXI amžiuje

Naujasis pirmininkas pradeda eiti pareigas tuo metu, kai jaučiamas socialinis, geopolitinis ir ekonominis daugialypės krizės poveikis: COVID-19 pandemijos padariniai, besitęsianti Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą ir kaimynines šalis, kelianti grėsmę demokratijos ir laisvės vertybėms, pragyvenimo išlaidų krizė ir neseniai prasidėjęs pasaulinis bankų nestabilumas. Be to, ES kartu su savo tarptautiniais partneriais įsipareigojo siekti klimato srities tikslų, kuriems įgyvendinti reikia skubių ir ilgalaikių veiksmų, kad išvengtume kolektyvinės nesėkmės, kurios negalime sau leisti – dar reikia įgyvendinti dvejopą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Dėl daugybės krizių kyla pavojus, kad ES taps mažiau atspari, padidės socialinė ir ekonominė nelygybė, išaugs populizmas ir egocentriškas nacionalizmas.

Dabar labiau nei bet kada anksčiau Europos Sąjunga turi priimti strateginius sprendimus, kad įvykdytų Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus ir ES žaliajame kurse užsibrėžtus siekius, kad būtų sustiprintas Europos atsparumas ir užtikrintas atviras strateginis savarankiškumas tarptautinėmis taisyklėmis grindžiamame pasaulyje.

Ant kortos pastatyta Europos ateitis, ypač Europos Sąjungos, kaip taikos, bendrų vertybių ir piliečių gerovės projekto, vaidmuo. Organizuotai pilietinei visuomenei tenka itin svarbus vaidmuo siekiant pažangos įgyvendinant svarbiausius šiandienos prioritetus. Didinant ES atsparumą kartu reikia skatinti socialinį, ekonominį ir aplinkosauginį ES politikos tvarumą.

EESRK įgyvendina politinių prioritetų programą, kuria siekiama sukurti atsparesnę ES, sparčiai darant pažangą įgyvendinant žaliąjį ir socialinį kursą ir darnaus vystymosi tikslus, kad būtų galima valdyti dvejopą pertvarką.

Pažanga įgyvendinant ES socialinę darbotvarkę

Daugybė krizių, su kuriomis susidūrė ES, išryškino poreikį apsaugoti piliečių gerovę ir siekti socialinės įtraukties. Be to, mūsų visuomenės transformacija, kurią lėmė dvejopa žaliaji ir skaitmeninė pertvarka, daro įtaką europiečių gyvenimo, vartojimo ir darbo būdams.

Praėjus 30 metų nuo bendrosios rinkos sukūrimo, EESRK turi sutelkti pastangas į aukštynkryptę socialinę ir ekonominę konvergenciją, nė vieno nepaliekant nuošalyje. Teisingas ir į žmones orientuotas požiūris užtikrins socialines teises, tinkamas darbo rinkos sąlygas ir kovą su skurdu bei socialine atskirtimi. Šiomis aplinkybėmis EESRK turi remti žaliojo ir socialinio kurso, darnaus vystymosi tikslų ir Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą.

Atsižvelgdamas į didelį dvejopos – žaliosios ir skaitmeninės – pertvarkos poveikį darbo vietoms ir užimtumui, EESRK turi remti darbuotojų apsaugą ir tvarias darbo sąlygas, kad būtų užtikrinta socialinė konvergencija ir vienodos sąlygos visiems darbuotojams. Todėl EESRK turi ir toliau remti kolektyvinių derybų, socialinio dialogo ir darbuotojų dalyvavimo, įskaitant demokratiją darbe, skatinimą, aukštynkryptę darbo užmokesčio ir darbo sąlygų konvergenciją visoje Europoje, kovą su mažų garantijų darbu, aktyvesnius ES veiksmus siekiant panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, užtikrinti darbo vietų bei pajamų apsaugą taikant priemones, kuriomis būtų atsižvelgiama į socialinį pragyvenimo išlaidų krizės aspektą.

Siekiant užtikrinti sąžiningą ir teisingą pertvarką, darbuotojų įgūdžių ir gebėjimų ugdymas ieškant naujų galimybių ir norint prisitaikyti prie skaitmeninio amžiaus yra labai svarbūs elementai, ypač atsižvelgiant į Europos įgūdžių metus. Kadangi dvejopa pertvarka taip pat turės įtakos darbo sąlygoms, būtina gerinti darbuotojų pagrindinių teisių ir darbo teisių apsaugą ir, dalyvaujant socialiniams partneriams, valdyti technologinius ir kitus darbo vietų pokyčius.

Darbuotojų apsauga taip pat reikšia labiau pažeidžiamų darbuotojų, patiriančių socialinę nelygybę, apsaugą. Siekiant užtikrinti vienodą požiūrį ir lygias galimybes, pirmenybė ir toliau turi būti teikiama kovai su bet kokia diskriminacija darbo rinkoje. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas struktūrinių priemonių kūrimui siekiant užtikrinti lyčių lygybę darbo vietoje.

Dėl daugelio krizių infliacija ir kylančios energijos kainos daro poveikį visiems, ypač pažeidžiamiems piliečiams, žemės ūkio sektoriui ir kaimo vietovėms. Didėja skurdo lygis ir benamystė. Šiomis aplinkybėmis EESRK turi siekti užtikrinti švarią ir įperkamą energiją visiems, kad lygios galimybės naudotis energija būtų viena iš pagrindinių teisių. Priemonės, kuriomis siekiama kovoti su energijos nepriteklumi ir įgalinti vartotojus imtis veiksmų vykstant energetikos pertvarkai, turi būti pagrindiniai EESRK politiniai prioritetai energetikos srityje. EESRK taip pat turi spręsti benamystės klausimą ir remti tvarią ir įtraukią būsto politiką.

Galiausiai dėl pastaraisiais metais įvairių krizių sukeltų pokyčių piliečiai patiria vis didesnį spaudimą, kuris kartais turi įtakos jų psichinei būklei. Kadangi ES daugėja psichikos sveikatos problemų, EESRK turi remti visapusišką požiūrį į šių problemų sprendimą ir siūlyti konkrečias priemones situacijai gerinti.

Tvaraus konkurencingumo užtikrinimas XXI amžiuje

ES ekonomikoje daugiausia dėmesio skiriama infliacijos mažinimui ir finansinio stabilumo apsaugai, kartu užtikrinant ekonomikos augimą ir socialinę sanglaudą. Užsibrėžtas neutralaus poveikio klimatui iki 2050 m. tikslas verčia ES pramonę sparčiai prisitaikyti prie poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir didina svarbiausių žaliavų paklausą. Be to, dėl skaitmeninimo atsiranda naujų technologijų, galinčių pakeisti mūsų darbo metodus. Kartu su vykstančiu prekybos regionalizavimo procesu šie pokyčiai daro poveikį ES pramonės ir vidaus rinkos konkurencingumui.

Siekiant apsaugoti Europos ekonomikos augimo modelį, grindžiamą tvarią konkurencingumu, atviru strateginiu savarankiškumu ir sąžininga konkurencija, reikalinga ilgalaikė strategija. Pagrindinis šio tikslo elementas bus bendroji rinka. Minime 30-ąsias bendrosios rinkos metines, bet ji vis dar nebaigta kurti. EESRK ragins toliau dėti pastangas, kad visų dydžių ES įmonėms (įskaitant MVĮ) būtų sudarytos palankios sąlygos diegti naujoves, investuoti ir augti. EESRK remia tvirtą bendrąją rinką, kuri yra ES įmonių klestėjimo ir ES piliečių gerovės šaltinis. Taip pat turime užtikrinti, kad mūsų pramonė būtų pasirengusi dvejopai skaitmeninei ir žaliajai pertvarkai, kad iki 2050 m. būtų pasiektas neutralaus poveikio klimatui žemyno tikslas. Naujausi geopolitiniai įvykiai, susiję su Rusijos tęsiama karine agresija prieš Ukrainą, aiškiai parodė, kad turime mažinti savo strateginę priklausomybę, ypač nuo svarbiausiųjų žaliavų, energijos ir maisto tiekimo, ir kartu išlikti konkurencingi pasauliniu mastu. EESRK yra įsitikinęs, kad atspari ES pramonės politika turi būti grindžiama švariomis technologijomis ir žiediniais sprendimais, į žmogų orientuotu ir įtraukiu požiūriu į skaitmeninimą, taip pat tvarią požiūriu į energetinį saugumą ir atviru strateginiu savarankiškumu tarptautinėje prekyboje.

Galiausiai ekonomikos valdymo sistemos peržiūra yra labai svarbi siekiant sukurti atsparesnę ir tvaresnę ES ekonomiką. Paprastesnė, skaidresnė ir veiksmingesnė sistema, užtikrinanti didesnę nacionalinę atsakomybę ir geresnį vykdymą, padės kurti žaliąją, skaitmeninę ir atsparią ateities ekonomiką, skatins įtraukų augimą ir kartu užtikrins viešųjų finansų tvarumą visose valstybėse narėse. Tai, kartu su sustiprinta bankų ir kapitalo rinkų sąjunga, prisidės prie didesnio finansinio stabilumo euro zonoje. EESRK toliau padės įgyvendinti Europos semestro ciklą ir remia kapitalo rinkų sąjungos ir bankų sąjungos, kurios yra svarbiausi etapai siekiant užtikrinti tvarų ir integracinį atsigavimą, sukūrimą.

EESRK yra įsitikinęs, kad ES ir toliau išliks gerovės šaltiniu ir prisidės prie šių sunkumų sprendimo būdų, kartu skatindamas socialinį dialogą, sąžiningą darbo užmokestį ir kolektyvinių derybų sistemas, kurie yra esminiai Europos socialinių teisių ramsčio ir Europos socialinio modelio elementai.

ATRINKTI POLITIKOS PRIORITETAİ, PAGRĮSTI SEKRETORIATO INDĖLIU

Spartesnis darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimas

Dėl daugybės tarpusavyje susijusių pasaulinių krizių, su kuriomis susiduriame, kyla didelis pavojus, kad DVT iki 2030 m. nebus įmanoma pasiekti. Tačiau DVT tebėra mūsų kelrodis ir orientyras – vienintelė visuotinė taikos, socialinės ir ekonominės gerovės bei aplinkos tvarumo vizija. Neįgyvendinus DVT principų, susijusių su socialine įtrauktimi, švaria energija, visuotine prieiga prie viešųjų paslaugų, atsakingu vartojimu ir gamyba, kils dar daugiau krizių ir geopolitinių varžybų.

EESRK tenka svarbus vaidmuo siekiant pažangos įgyvendinant DVT, kaip matyti iš neseniai pateikto indėlio į ES savanorišką apžvalgą, kuri bus pristatyta 2023 m. vasarą Niujorke vyksiančiame aukšto lygio politiniame forume.

EESRK ypač daug dėmesio skirs keletui konkrečių klausimų: poreikiui parengti išsamią ES strategiją dėl DVT, kad būtų užtikrintas politikos nuoseklumas, būtinybei sistemingiau įtraukti pilietinę visuomenę į procesą, kuriame EESRK galėtų suteikti pilietinei visuomenei galimybę užmegzti ryšius su politikos formuotojais, taip pat dėmesys bus skiriamas socialiniam tvarumo aspektui, nes pertvarka bus sėkminga tik tuo atveju, jei ji bus grindžiama plačia parama, teisinga pertvarka ir aktyviu visų visuomenės grupių dalyvavimu.

Jaunimo dalyvavimas sprendžiant klimato ir tvarumo klausimus

Klimato ir darnaus vystymosi politikos sričių ir jų įgyvendinimo mechanizmų kartų aspektas turi būti perteiktas stipriai ir prasmingu jaunimo dalyvavimu visuose ES sprendimų priėmimo proceso etapuose, pradedant pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir iniciatyvų rengimu, baigiant įgyvendinimu, stebėseną ir tolesniu darbu. Norint įgyvendinti DVT per Europos žaliąjį kursą reikia naujo požiūrio, kuris reikštų įtraukesnį, daugelį suinteresuotųjų subjektų apimančią valdymo modelį, užtikrinant jaunimui centrinę vietą dalyvavimo procese, neapsiribojant ad hoc susitikimais ir tiesiog pasiūlymais konsultuotis.

EESRK ir toliau stengsis įtraukti jaunimo nuomonę į savo darbą, taip pat ragins kitas institucijas struktūriškiau ir prasmingiau įtraukti jaunimą. Visų pirma EESRK toliau organizuos jaunimo apskritojo stalo diskusijas klimato ir tvarumo klausimais ir įtrauks jaunimo atstovą į EESRK delegaciją UNFCCC šalių konferencijos posėdžiuose, taikys ES jaunimo testą, kad EESRK parengtų nuoseklų požiūrį į jaunimo dalyvavimą ir išnagrinėtų kitas plataus masto idėjas, kaip įtraukti jaunimą, įgyvendindamas EESRK rezoliuciją „Ilgalais Europos jaunimo metų poveikis: jaunimo aspekto integravimas ir įgalėjimas“.

Žiedinė ekonomika

Europos žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platforma yra puikus pavyzdys, kaip skatinti žiedinę ekonomiką Europoje ir už jos ribų. Platforma padeda įmonėms, pilietinės visuomenės organizacijoms ir valdžios institucijoms spartinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos visoje Europoje interneto svetainėje skatindama dialogą, dalijimąsi žiniomis ir ekspertine patirtimi bei keitimąsi gerosios praktikos pavyzdžiais.

EESRK remsis sėkminga pagrindine platformos informavimo veikla, pavyzdžiui, iniciatyva „EU Circular Talks“, skirta aukšto lygio mainams aktualiomis žiedinės ekonomikos temomis, ir metine konferencija. Žiedinės ekonomikos aspektai taip pat turi būti integruoti į kitas politikos sritis, įskaitant, pavyzdžiui, tvarias maisto sistemas ir kaimo plėtrą.

Žalioji Europos pramonės pertvarka

Tikslas iki 2030 m. 55 proc. sumažinti ES išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį yra sudėtingas ir tam reikia aiškaus teisingos pertvarkos per ateinančius dešimtmečius veiksmų plano. Visuose pramonės sektoriuose turės įvykti esminiai pokyčiai. Esminė sėkmingos energetikos ir su klimato kaita susijusios pertvarkos sąlyga yra ES piliečių pritarimas, todėl reikėtų jiems užtikrinti geras darbo vietas ir įperkamus produktus.

ES mėlynasis kursas – tai naujas Komisijos pasiūlyto žaliojo kurso veiksmų plano aspektas. EESRK, ragindamas ES institucijas vykdyti šią naują išsamią ES vandens politiką, turės stebėti jos įgyvendinimą visos kitos Komisijos kadencijos metu.

Ypatingą dėmesį reikės skirti keletui konkrečių klausimų, visų pirma poreikiui parengti ES mėlynąjį kursą. EESRK ir toliau užtikrins bendrą tolesnių veiksmų, susijusių su šiuo kompleksiniu klausimu, koordinavimą, pasisakys už būtinybę remti pramonės šakų, ypač tų, kurioms reikia daug išteklių, žalinimą, skatins švarių technologijų sektoriaus, įskaitant vandenį tausojančias technologijas, kūrimą, skatins dalyvauti ES politinėse diskusijose dėl socialinių klimato srities ir energetikos pertvarkos aspektų, pasitelkiant EESRK patirtį, kad būtų galima nustatyti iššūkius ir siūlyti sprendimus, kaip sudaryti sąžiningas sąlygas ES piliečiams užimtumo ir visiems įperkamus produktų, energijos ir paslaugų srityse.

Visapusiškos pastangos skaitmeninti Europos pramonę

Skaitmeninimas atveria naujus scenarijus ES pramonei ir paslaugoms apskritai bei kelia naujo pobūdžio iššūkių, pavyzdžiui, sukurti paramos priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad ES pramonė, tiek didžioji, tiek mažoji, turėtų lygias galimybes įsigyti naujas technologijas. Be to, reikia daug dėmesio skirti darbo vietų pramonės sektoriuje ateičiai siekiant ne išvengti pokyčių, kuriuos šis procesas paskatins mūsų pramonėje ir visuomenėje, bet juos valdyti bei skatinti teisingą pertvarką ir į žmones orientuotą požiūrį į šias permainas.

EESRK remia naujų technologijų sektorių, tokių kaip metaversas, vystymą pagal Europos standartus ir didins dirbtinio intelekto poveikio įvairiuose pramonės sektoriuose mastą, toliau dalyvaus svarbiausių ir pažangiausių technologijų, įskaitant tokias temas kaip robotika ir bepiločiai orlaiviai, srityje, sieks dalyvauti papildomoje veikloje, kuria remiamas bendras ES pramonės konkurencingumas, įskaitant dalyvavimą pramonės aljansuose, kuriuose sprendžiami skaitmeninimo klausimai pagal dalyvavimo Europos žaliavų aljanse (ERMA) modelį, taip pat remia labiau struktūruotą pilietinės visuomenės dalyvavimą šiame procese, nes pertvarka bus sėkminga tik tuo atveju, jei ji bus grindžiama plačia pama, teisingumu ir aktyviu visų visuomenės grupių dalyvavimu.

ES pramonės konkurencingumo pasaulyje ir atviro strateginio savarankiškumo didinimas

Jau keletą metų vienas iš pagrindinių Komisijos užsibrėžtų pramonės politikos tikslų buvo užtikrinti bendrą ES pramonės konkurencingumą. Be vidaus aspekto, daugelis su išorės aspektu susijusių klausimų taip pat akivaizdžiai daro didelį poveikį ES pramonės konkurencingumui. Poreikis užtikrinti atvirą strateginį savarankiškumą tapo akivaizdesnis. Taip pat reikia spręsti klausimą, kaip būtų galima sutelkti viešąsias lėšas ir valstybės pagalbą, kad pramonė būtų remiama neiškraipant padėties, ir nustatyti tokių lėšų naudojimo ir paskirstymo kriterijus. Šiuo tikslu EESRK daug dėmesio skirs strateginėms vertės grandinėms.

EESRK rengs išsamią ES strategiją dėl svarbiausių žaliavų ir toliau dalyvaus Europos žaliavų aljanso veikloje, remia didesnį atvirą strateginių sektorių, pavyzdžiui, gynybos, kosmoso ir lustų, savarankiškumą, padės persvarstyti įmonių apsaugos nuo duomenų saugumo pažeidimų, kibernetinių išpuolių ir skaitmeninio šnipinėjimo būdus.

Reformos siekiant atsparios ES ekonomikos

Dabartinė ekonominė aplinka kelia sunkumų įgyvendinant ekonominę politiką, kuria vienu metu siekiama sumažinti infliaciją ir užtikrinti ekonomikos augimą, užimtumą bei viešųjų finansų tvarumą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu. EESRK pateiks rekomendacijų, kurios padės politikos formuotojams rengti politiką, skirtą užtikrinti tvarų ir įtraukų ekonomikos atsigavimą ir kurti atsparią ES ekonomiką, kartu sprendžiant žalosios ir skaitmeninės pertvarkos klausimus.

EESRK ir toliau du kartus per metus teiks rekomendacijas dėl Europos Komisijos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir metinės tvaraus augimo apžvalgos, siekdamas laiku pateikti naujausią politinį indėlį į ekonominės politikos koordinavimo procesą per metinį Europos semestro ciklą.

EESRK taip pat teiks tolesnes rekomendacijas dėl ES ekonomikos valdymo sistemos peržiūros, nes būtina užtikrinti tvirtą biudžeto ir struktūrinės politikos koordinavimą, taip pat veiksmingą ekonominę ir biudžeto priežiūrą.

Komitetas taip pat pateiks pasiūlymų dėl Europos semestro konsultacijų ir koordinavimo procedūrų reformos, kad procesai taptų paprastesni, demokratiškesni ir skaidresni. Pasitelkdamas savo specialią Europos semestro grupę, EESRK toliau stengsis plačiai konsultuotis su ES organizuota pilietine visuomene, kad stebėtų nacionalinių planų įgyvendinimą pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP) ir užtikrintų pilietinės visuomenės dalyvavimą tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu.

Kapitalo rinkų sąjungos ir bankų sąjungos sukūrimas

ES finansų rinkos turi būti integruotos ir stabilios, kad būtų remiamas Europos ekonomikos atsigavimas ir ES atgautų pagreitį pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ir vis labiau skaitmeninės ekonomikos, kuriai būdingas tvarus ir įtraukus ekonomikos augimas. Ekonomikos atsigavimas iš esmės priklausys nuo Europos finansinių rinkų gebėjimų užtikrinti pakankamą likvidumą ir geresnį rizikos pasidalijimą. Būtina imtis ryžtingų veiksmų, kad būtų sukurta veiksminga ir integruota kapitalo rinkų sąjunga ir visavertė bankų sąjunga, kuriose dalyvautų visos valstybės narės ir kurios būtų nukreiptos į tolesnį derinimą ir tarpvalstybinių kliūčių šalinimą, kartu užtikrinant patikimą reguliavimą ir priežiūrą. Tikimasi, kad Europos Komisija toliau įgyvendins Kapitalo rinkų sąjungos kūrimo veiksmų planą, todėl nepaprastai svarbu peržiūrėti dabartinės bankų priežiūros, nemokumo ir pertvarkymo bei indėlių garantijų schemų sistemą.

Kitą kadenciją EESRK dirbs svarbiausiose politikos srityse, pavyzdžiui, bankų krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemos srityje, prisidės prie diskusijų dėl tvirtų finansų, organizuos viešus klausymus šiomis svarbiomis temomis, sieks, kad Europos Parlamento ECON komiteto posėdžiuose ir klausimuose dalyvautų daugiau EESRK pranešėjų, taip pat užmegs glaudesnius ryšius su ES Tarybai pirmininkaujančių šalių nuolatinėmis atstovybėmis ES, kad paskatintų EESRK narius aktyviau dalyvauti svarbiausiuose renginiuose, pavyzdžiui, „Eurofi“ aukšto lygio seminare ir finansiniame forume.

Daugiametė finansinė programa, pritaikyta spręsti ateities uždavinius, įskaitant tvirtą sanglaudos politiką

EESRK ne kartą ragino daugiametę finansinę programą (DFP) orientuoti į darbo vietų kūrimą, ekonomikos augimą ir konkurencingumą, taip pat ragino sudaryti tvirtą ES biudžetą, kuriame būtų numatyti atitinkami finansiniai ištekliai Sąjungos tikslams pasiekti. EESRK ir toliau svarstys, kaip ES biudžetą būtų galima labiau finansuoti tikraisiais nuosavaiais ištekliais.

Sanglaudos politika turi atlikti svarbų ir pagrindinį vaidmenį siekiant užtikrinti subalansuotą ekonomikos gaivinimą ir tvarų augimą, skatinant konvergenciją, kovojant su socialine atskirtimi ir siekiant užtikrinti, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje. EESRK ir toliau primygtinai reikalaus, kad sanglauda padėtų daryti pažangą įgyvendinant sutartas politikos kryptis, susijusias su skaitmeninimu ir paslaugų prieinamumu, reindustrializacija, MVĮ ir plačiajuosčio ryšio paslaugomis regionuose.

EESRK parengs nuomonę dėl daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūros, Komisijos prašymu pateiks Komisijai pasiūlymus dėl naujų ES biudžeto nuosavų išteklių, parengs nuomonę dėl sanglaudos politikos ateities po 2027 m., toliau teiks pasiūlymus dėl sanglaudos politikos, kuri atitiktų tikruosius ES piliečių poreikius ir tenkintų ilgalaikius ES regionų konvergencijos tikslus, taip pat parengs nuomonę dėl retai apgyvendintų vietovių, ES salų ir kalnuotų vietovių, siekdamas pabrėžti, kad visuose ES regionuose turi būti užtikrintas subalansuotas augimas ir vystymasis.

Ekonominis ir socialinis atsigavimas po pandemijos ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikio ir dėl to išaugusių energijos kainų ir pragyvenimo išlaidų

EESRK nuolat pasisako aukštykryptę konvergenciją ir veiksmingesnę socialinę politiką tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu. Įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį dar kartą patvirtinamas bendras įsipareigojimas laikytis Europos socialinio modelio.

Vykstant žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, naujos darbo formos, kolektyvinių teisių apsauga, poveikis darbo sąlygoms, kova su dideliu nedarbu, mažų garantijų darbu ir skurdu, Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimas ir įtrauktis bei lygybė visais aspektais ir įgūdžiai ir toliau bus svarbūs klausimai, kuriuos reikia spręsti.

Pastarojo meto pokyčiai dirbtinio intelekto srityje gali iš esmės pakeisti aukštos kvalifikacijos darbuotojų poreikį ir sutrikdyti ekonominius bei gamybos procesus.

Kitą kadenciją EESRK daug dėmesio skirs Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimui, darbo sąlygoms, naujoms darbo formoms ir poveikiui jaunimo ir moterų užimtumui, gerovės sistemoms (priežiūrai ir lygybei visais aspektais, įskaitant pajamų lygybę), dirbtinio intelekto poveikiui darbo rinkai ir užimtumui, taip pat jaunimo aspekto integravimui ir ES jaunimo testo įgyvendinimui.

Pagrindinės teisės ir teisinės valstybės principas

Daugelyje šalių, kuriose daugėja populistinių judėjimų ir silpnėja demokratija, toliau kėsinamasi į pagrindines teises ir vertybes bei teisinę valstybę.

Dirbtinis intelektas gali labai padidinti tikslinę dezinformaciją, pakeisti aukštos kvalifikacijos darbuotojus, atliekančius įvairias funkcijas, ir būti naudojamas prievartai ir kontrolei.

EESRK tvirtai remia Europos Komisijos demokratijos gynimo dokumentų rinkinio įgyvendinimą ir daug dėmesio skirs pagrindinėms teisėms diegiant dirbtinį intelektą.

Migracija

Migraciją ir toliau skatins konfliktai, klimato kaita ir ekonominė nelygybė. EESRK daug dėmesio skirs migracijos valdymui, kuris atitinka įsipareigojimus pagal ES ir tarptautinę teisę ir kuriuo atsižvelgiama į ES demografinę raidą ir ekonominius poreikius.

Saugi ir stabili kaimynystė

Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą yra ne tik grėsmė vertybėms, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, bet ir galutinis įrodymas, kad taisyklėmis grindžiamai pasaulio tvarkaiestas iššūkis ir kad prasidėjo nestabilus geopolitinis etapas, kurį turėsime valdyti kartu.

Mūsų artimiausia kaimynystė ir toliau turėtų būti mūsų prioritetas. Pastaraisiais metais Rytų partnerystė patyrė didelį spaudimą, visų pirma dėl Baltarusijos sprendimo sustabdyti savo dalyvavimą joje, o vėliau dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą. Kol Baltarusija vis dar tebėra po geležiniu kumščiu tų, kurie nuslopino jos demokratiją, Ukraina kovoja už savo laisvę, o Moldova, nepaisydama nuolatinio Rusijos spaudimo, toliau žengia europiniu keliu.

Kitą kadenciją EESRK sieks toliau stiprinti ir skatinti ES ir Ukrainos, ES ir Moldovos bei ES ir Sakartvelo pilietinės visuomenės platformų, sukurtų asociacijos susitarimais su šiomis šalimis, darbą. Reguliari šių platformų veikla ir susitikimai padeda šioms šalims siekti integracijos į Europą. Per specialią pilietinės visuomenės platformą taip pat bus palaikomi nuolatiniai ryšiai su Armėnijos pilietine visuomene.

EESRK toliau remis nepriklausomą pilietinę visuomenę Baltarusijoje ir už jos ribų, patiriančią didžiulį režimo daromą spaudimą. Taip pat stebėsime pilietinės visuomenės raidą Azerbaidžane ir primygtinai reikalausime tikro pilietinio ir socialinio dialogo.

Vakarų Balkanų šalys narystės laukia jau daugelį metų. Jų pilietinė visuomenė nuolat bendradarbiauja su EESRK ir ragina toliau gerinti šalių atitiktį Europos teisei ir vertybėms, kad galiausiai jų pastangos būtų vainikuotos sėkme ir jos taptų Europos šeimos dalimi, be kita ko, siekiant taikos ir stabilumo regione.

Turi būti tęsiamas dialogas su Viduržemio jūros regiono šalimis, kurių daugelio politinė padėtis yra sudėtinga ir kurios susiduria su didžiuliais visuomeniniais ir ekonominiais iššūkiais. EESRK Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių aukščiausio lygio susitikime toliau bus skatinamas prasmingas socialinis dialogas regione ir daugiausia dėmesio bus skiriama bendriems prioritetams, pavyzdžiui, prisitaikymui prie klimato kaitos, energijos tiekimo saugumui ir veiksmingam migracijos srautų valdymui.

Bendradarbiavimas su partneriais siekiant sąžiningos ir teisingos visuomenės, kurioje būtų gerbiamos žmogaus teisės

Šiandien nelygybė visame pasaulyje didėja. COVID-19 pandemija pablogino padėtį ir panaikino daugelį metų darytą pažangą, o Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą atitraukė dėmesį nuo kitų svarbių iššūkių. Tarptautinė bendruomenė turi atnaujinti pastangas mažinti nelygybę ir patvirtinti, kad laikosi daugiašalės taisyklėmis grindžiamos tvarkos ir visuotinių žmogaus teisių. 2023 m. yra tam tinkamas metas: 2023 m. sukanka septyniasdešimt penkeri metai nuo Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo 1948 m. Be to, 2023 m. yra svarbus etapas, kai reikia atlikti DVT laikotarpio vidurio peržiūrą.

EESRK prisidės prie šių pastangų bendradarbiaudamas su AKR ir Lotynų Amerikos šalių pilietine visuomene skatinant pagrindinius įsipareigojimus, susijusius su darnaus vystymosi tikslais (DVT) ir Jungtinių Tautų (JT) Visuotine žmogaus teisių deklaracija, įskaitant pagrindines darbo ir lyčių teises, stebėdamas, kaip įgyvendinant projektus pagal ES iniciatyvą „Global Gateway“ prisidedama prie šių tikslų įgyvendinimo, rengdamas specialias nuomones ir vykdydamas veiklą, susijusią su ES klimato diplomatijos stiprinimu, kova su dezinformacija ir užsienio įtaka, taip pat galimu pilietinės visuomenės indėliu stiprinant daugiašališkumą ir pagrindinius tarptautinius principus, taikomus taisyklėmis grindžiamai tvarkai sparčiai besikeičiančiame pasaulyje.

Visiems naudingos tvarios prekybos skatinimas

Pilietinės visuomenės vykdoma derybų dėl prekybos susitarimų, susitarimų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo stebėsena yra labai svarbi siekiant išsaugoti ES konkurencingumą ir didinti atsparumą krizės metu.

EESRK toliau teiks administracinę ir politinę paramą vietos patarėjų grupėms, įsteigtoms pagal ES prekybos susitarimus, užtikrins, kad ES ir šalyse partnerėse būtų veiksmingai sprendžiami bet kokie aplinkos ir darbo teisių pažeidimai, skatins prekybos tvarumą ES lygmeniu ir Pasaulio prekybos organizacijoje, organizuodamas antrąjį pilietinės visuomenės forumą prekybos ir darnaus vystymosi klausimais.

Tyrimai ir politikos vertinimai: ką daryti, kad EESRK konsultacinė veikla būtų labiau pagrįsta įrodymais

Permakrizė (nesibaigianti krizė), polikrizė (daugialypė krizė) – tai sugalvoti nauji žodžiai, kuriais bandoma apibūdinti dramatišką padėtį ir įvykius, labai trikdančius mūsų visuomenę ir darančius jai didelį poveikį.

Tai išryškino ES pažeidžiamumą ir nepasirengimą nuolatinės krizės apimto pasaulio iššūkiams ir ragina mus imtis tinkamų veiksmų bei tinkamai reaguoti. Vis dėlto sprendimas negali būti nuolatinis bandymas atsitiesti ir sušvelninti krizę trumpalaikėmis priemonėmis tuo metu, kai krizės mus sukrečia. ES turi jas numatyti dar prieš joms įvykstant, galimai bandydama jų išvengti. Šiuo tikslu turime išnagrinėti, numatyti ir net bandyti formuoti ateitį.

EESRK, remdamasis savo narių ir tinklų žiniomis, yra puikiai pasirengęs prisidėti prie šio ES proceso, kad ES prognozavimas taptų veiksmingesniu ir dalyvavimu paremtu procesu.

Šiuo tikslu EESRK turi daryti vis didesnę poveikį ES prognozavimo veiklai ir prie jos prisidėti, visų pirma didindamas savo vaidmenį įgyvendinant ES strateginio prognozavimo darbotvarkę ir, konkrečiau, rengdamas metinę strateginio prognozavimo ataskaitą, kuri savo ruožtu papildo pranešimą apie Europos Sąjungos padėtį. Tokiu būdu EESRK, skatindamas, rinkdamas ir perduodamas suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, ekspertų grupes ir ekspertus, nuomones, atliks savo pilietinės visuomenės atstovo vaidmenį ir užtikrins tikrą ES dalyvaujamąjį prognozavimą.

EESRK toliau plėtos bendradarbiavimą su kitomis ES institucijomis tiek dvišaliuose santykiuose, tiek ESPAS ES tarpinstituciniame tinkle.

Siekdamas visapusiškai išnaudoti savo potencialą, EESRK toliau didins mūsų narių ir darbuotojų informuotumą apie prognozavimą grindžiamo požiūrio svarbą mūsų darbe ir stiprins jų gebėjimus reguliariai rengdamas mokymus, organizuodamas seminarus ir konferencijas bei dalyvaudamas išorės prognozavimo renginiuose.

ES teisės aktai ir politikos formavimas turi būti pagrįsti įrodymais, kad būtų galima geriau įvertinti, kas pasiteisino, o kas ne, ką reikia keisti ir tobulinti, taip pat tai, ko iš tiesų reikia mūsų visuomenėms, piliečiams ir Europai, kad jie galėtų įveikti didžiulius iššūkius, su kuriais jie susiduria, ir į tai atsivėlgti.

EESRK tarnybos vis dažniau naudojasi metine tyrimų programa politikos prioritetams remti arba įgyvendinti, daugiausia pavesdamos išorės ekspertams ištirti aktualius organizuotai pilietinei visuomenei rūpimus klausimus, ir taip sukuria vis didesnę įrodymų bazę mūsų teisėkūros darbui.

Vidutinės trukmės tyrimų programos tikslas – imtis daugiau į ateitį orientuotų ir dalyvavimu grindžiamų vertinimų, kuriuos būtų galima peržiūrėti siekiant kurti ir plėsti prognozavimo pajėgumus.

EESRK plėtos savo indėlį į geresnio reglamentavimo darbotvarkę, didindamas pilietinės visuomenės perspektyvos pridėtinę vertę ES teisėkūros politikos ciklo vertinimo etape, atlikdamas ex post vertinimus, taip pat siekdamas, kad EESRK konsultacinis darbas būtų labiau pagrįstas įrodymais.

Europos pramonės konkurencingumo didinimas ir parama sparčiam perėjimui prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos

Artimiausiais metais Europos pramonės konkurencingumas išliks viena svarbiausių temų. Naujausios iniciatyvos remti nacionalines pramonės šakas įvairiose pasaulio vietose sukėlė daug susirūpinimo Europos Sąjungoje. ES turi į tai reaguoti, tačiau kartu turi užtikrinti bendrosios rinkos vientisumą. Tačiau apie pramonės konkurencingumą šiandien negalima kalbėti neatsižvelgiant į jos žaliąjį aspektą. Todėl ES dabar siekia ne tik išlaikyti konkurencingą pramonės bazę, bet ir finansuoti perėjimą prie tvarios pramonės, iki 2050 m. neutralizuoti anglies dioksido poveikį, mažinti Europos pramonės priklausomybę nuo iškastinio kuro ir garantuoti galimybę už prieinamą kainą gauti neiškastinio kuro energijos.

Be to, šioje situacijoje labai svarbu atsižvelgti ir į darbuotojų interesus. Tikėtina, kad perėjimas prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos turės didelį poveikį darbo vietoms ir užimtumo galimybėms, ypač pramonės šakose, kurios yra labai priklausomos nuo iškastinio kuro. Kartu tai gali būti vertinama ir kaip galimybė kurti darbo vietas naujose pramonės ekosistemose ir sutelkti dėmesį į konkrečias kompetencijas, kurios turi būti sukurtos valstybių narių ir regionų lygmenimis.

EESRK tęs darbą, susijusį su žaliajo kurso pramonės planu. EESRK pateiks išsamų atsaką į įvairius Komisijos iniciatyvos aspektus, kurie pareikalaus politinio dėmesio ir veiksmų. Turi būti užtikrinta tinkama tolesnė veikla bendradarbiaujant su Europos Komisija, rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujančiomis valstybėmis narėmis ir kitomis institucijomis.

EESRK taip pat turės spręsti didėjančio kvalifikuotos darbo jėgos ir kompetentingų darbuotojų poreikio klausimą viešojo administravimo įstaigose, kurioms pavesta vertinti įvairius pramonės projektus.

Dėmesys taip pat bus skiriamas ES politikos ir strategijų įgyvendinimui, nustatant geresnes jų poveikio ne tik ekonomikai, bet ir visuomenei vertinimo priemones.

Visų formų verslumo rėmimas. MVĮ ir socialinės ekonomikos įmonės

Visų formų verslumas visuose veiklos sektoriuose (įskaitant turizmą, pramonę, platformų ekonomiką, socialinę ekonomiką) yra būtinas ekonomikos augimui, inovacijoms, užimtumui ir socialinei įtraukčiai užtikrinti. Labai svarbu remti žaliąją ir skaitmeninę MVĮ pertvarką ir nustatyti kliūtis, su kuriomis jos vis dar susiduria norėdamos patekti į bendrąją rinką.

MVĮ taip pat atliks svarbų vaidmenį įgyvendinant žaliajo kurso pramonės planą, nes jos atstovauja didžiajai daugumai ES įmonių ir turi potencialo skatinti inovacijas ir tvarumą.

EESRK ir toliau atlieka svarbų vaidmenį tarpinstituciniu lygmeniu skatinant socialinį verslumą ir socialinę ekonomiką ir stebint šio sektoriaus pokyčių poveikį tradicinėms MVĮ. Nuo tada, kai buvo priimtas socialinės ekonomikos veiksmų planas, socialinės ekonomikos įmonės tapo dar svarbesnės siekiant atsparios ekonomikos ir teisingos pertvarkos.

EESRK prisidės prie tvartos MVĮ pertvarkos kaupdamas geriausios praktikos pavyzdžius ir informuodamas apie juos, nagrinės MVĮ vaidmenį ir paramą joms įgyvendinant žaliajo kurso pramonės planą, stiprins MVĮ finansinį atsparumą ir prisidės prie būsimo pagalbos MVĮ priemonių rinkinio (Pavėluotų mokėjimų direktyva), remis socialinės ekonomikos veiksmų plano įgyvendinimą glaudžiai bendradarbiaudamas su rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujančiomis valstybėmis narėmis ir prisidės prie Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos dėl socialinės ekonomikos pagrindinių sąlygų sukūrimo.

Vartotojų įgalėjimas dalyvauti žaliajoje ir skaitmeninėje pertvarkoje

Norint pasiekti žaliajo kurso tikslus, reikia, kad prisidėtų kiekvienas europietis. Vis daugiau vartotojų suvokia, kad pritaikę savo vartojimo įpročius jie gali pasiekti pokyčių. Nors vartotojai nori prisidėti prie žaliosios pertvarkos, vis dar esama kliūčių.

ES turi stiprinti vartotojų teises ir prisidėti prie žiedinės, švarios ir žaliosios ES ekonomikos. Vartotojams turi būti sudarytos sąlygos priimti informacija pagrįstus pirkimo sprendimus ir taip prisidėti prie tvaresnio vartojimo.

EESRK ir toliau plėtos konstruktyvius darbus santykius su Europos Komisija ir Europos Parlamentu vartotojų klausimais. Kasmetinės pavyzdinės Vartotojų dienos organizavimas tebėra vienas iš prioritetų. Šis renginys kiekvienais metais suteikia vartotojams galimybę išsakyti savo nuomonę siekiant apžvelgti vykstančias diskusijas.

EESRK taip pat dalyvaus su nuomonėmis dėl mėlynojo kurso susijusioje tolesnėje veikloje ir apsvarstys galimybę įtraukti šią temą į tvaraus vartojimo darbotvarkę.

Įveikti energetikos krizę ir užtikrinti tvarų, teisingą ir strateginį energetinį saugumą

2021 m. prasidėjusi energetikos krizė, kurią dar labiau paaštrino 2022 m. Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą, privertė greitai reaguoti į energetikos politiką ES ir valstybių narių lygmenimis. Praėjusiais metais buvo priimti nauji teisės aktai dėl dujų saugojimo, atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo skatinimo, elektros energijos kainų, alternatyvių energijos tiekimo šaltinių, naujos energetikos infrastruktūros ir išskirtinių apmokestinimo priemonių.

Reikėtų ir toliau skirti dėmesį kelioms konkrečioms politikos sritims, susijusioms su dabartine krize, daugiausia dėmesio skiriant svarbiam pilietinės visuomenės organizacijų vaidmeniui skatinant socialinius, darbo ir pilietinius interesus, sąžiningumą ekonominių subjektų atžvilgiu ir išsaugant bendrą žaliosios ir socialiai teisingos pertvarkos tikslą: kovoti su energijos nepriteklumi, kelti darbuotojų kvalifikaciją ir juos perkvalifikuoti, diegti naujas energijos gamybos ir vartojimo formas, visų pirma pasitelkiant vietos energetikos bendruomenes, ir įgyvendinti elektros energijos rinkų reformą, kuria būtų išsaugotos vienodos ekonominės sąlygos ES vidaus rinkoje.

Būsto politikos indėlis į ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą

Įvairūs subjektai vis dažniau nurodo, kad būsto sektorius yra vienas iš pagrindinių veiksnių įgyvendinant bet kokią politiką, kuria siekiama socialinės sanglaudos ir bendros gerovės. Būsto politikos klausimų sprendimas valstybės narėse bus labai svarbus siekiant realaus indėlio daugelyje sričių.

Naujojo EESRK pirmininko kadencijos laikotarpiu bus įgyvendinami šie prioritetai: prieinamos kainos siekiant kovoti su infliacija, veiksmingas izoliavimas siekiant prisidėti prie energijos vartojimo efektyvumo, galimybė pažeidžiamiems asmenims gauti būstą siekiant socialinės sanglaudos, perėjimas prie tvarių statybinių medžiagų siekiant prisidėti prie žaliosios pertvarkos, tvari miestų plėtra siekiant sudaryti sąlygas tinkamam miesto transportui, pasiekti teritorinę sanglaudą ir kovoti su nelygybe.

Transporto žalinimas atsižvelgiant į naudotojų, piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijų poreikius

Žaliosios pertvarkos esmė bus visų transporto priemonių pertvarkos ir žalinimo spartinimas. Šiuo klausimu taip pat reikia išklausti transporto sektoriaus darbuotojų, vartotojų, įmonių ir pilietinės visuomenės organizacijų nuomonę.

Ateinančią kadenciją EESRK skirs dėmesį tam, kad būtų parengti pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais siekiama: mažinti išmetamųjų teršalų kiekį, skaitmeninti, naudoti alternatyvias transporto priemones mieste, mažinti keleivinio ir krovininio sausumos, oro ir jūrų transporto (įskaitant net profesionalias transporto priemones, pvz., žvejybos laivus) priklausomybę nuo iškastinio kuro ir sukurti bendrą Europos judumo duomenų erdvę.

**Europos ekonomikos ir
socialinių reikalų komitetas**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Leidinio atsakingoji redakcija: Vizitų ir leidinių tarnyba
EESC-2023-35-LT

www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/stand-democracy-speak-europe

© Europos Sąjunga, 2023

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Dėl leidimo naudoti arba kopijuoti fotografijas / iliustracijas tiesiogiai kreiptis į autorių teisių turėtoją (-us).

Cover: ©Getty Images

Europos Sąjungos
leidinių biuras

Print:
QE-04-23-432-LT-C
ISBN 978-92-830-6014-7
doi: 10.2864/12312

Online:
QE-04-23-432-LT-N
ISBN 978-92-830-6008-6
doi: 10.2864/982738

LT